

Prevalentie onderzoek naar hiv, hepatitis C en hepatitis B (en gerelateerd risicogedrag) onder gedetineerden in Sittard, Nederland

Gepubliceerd: 23-10-2009 Laatste bijgewerkt: 04-05-2024

Inzicht verkrijgen in de prevalentie van (recente) hiv infecties, hepatitis B (HBV), hepatitis C infecties (HCV), en (gerelateerd) risicogedrag bij gedetineerden in PI de Geerhorst in Sittard, Zuid-Limburg.

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Virale infectieziekten
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON32973

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Infectieziekten in detentie, Sittard

Aandoening

- Virale infectieziekten

Synoniemen aandoening

hepatitis (geelzucht), Hiv, infectieziekten

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: RIVM

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Detentie, Hepatitis, Hiv, Prevalentie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is de prevalentie van virale infectieziekten bij gedetineerden:

prevalentie van (recente) hiv infecties

Prevalentie van hepatitis B

Prevalentie van hepatitis C

Secundaire uitkomstmaten

Data verzameld in de vragenlijsten over:

Demografische factoren

Detentiefactoren

Seksueel gedrag

(Hard)druggebruik

Methadongebruik

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Injecterende druggebruikers (ID) hebben een hoog risico op bloedoverdraagbare infectieziekten, zoals hiv, het hepatitis B virus (HBV) en het hepatitis C virus (HCV). Dit is vaak als gevolg van het delen van naalden. Tegelijkertijd is het lastig goed zicht te krijgen op de omvang hiervan in de algemene populatie, mede doordat een aanzienlijk deel van deze populatie lastig te identificeren en te benaderen is.

Uit eerdere Nederlandse sero-surveys bij subpopulaties van (injecterende) druggebruikers (ID) in verschillende steden bleek dat de hiv-prevalentie

varieerde van 1-26%, de HBV prevalentie van 35-68% en de HCV prevalentie van 35-74%.

Het is bekend dat een groot deel van de druggebruikers één of meerdere malen in de gevangenis heeft gezeten (in Rotterdam 88% van de ID, Heerlen 75%).

Verschillende internationale studies laten zien dat het *delen van naalden in de gevangenis* een risicofactor is voor het oplopen van hepatitis B, hepatitis C en/of hiv bij druggebruikers. Tevens blijkt dat de prevalentie van deze infectieziekten hoog is in de gevangenis, evenals het (injecterend) druggebruik. Detentie is daarmee een geschikte setting voor verder onderzoek naar deze infectieziekten bij druggebruikers en andere gedetineerden.

Er is tot op heden weinig bekend over de infectieziektestatus bij gedetineerden in Nederland. Om inzicht te krijgen in de prevalentie van bloedoverdraagbare infectieziekten (hiv, HBV, HCV), en bijbehorende risicofactoren bij gedetineerden wordt dit onderzoek uitgevoerd bij de penitentiaire inrichting (PI) de Geerhorst te Sittard.

Infectieziektegegevens bij gedetineerden, harddruggegevens en andere onderzoeken op dit gebied uit verschillende studies en settings in Nederland zijn van belang voor nationale monitoring. Uit deze onderzoeken kunnen preventiemaatregelen voor specifieke doelgroepen voortkomen met als doel de incidentie van infectieziekten naar beneden te brengen. Daarnaast worden deze onderzoeksgegevens door het Trimbosinstituut (Focal Point voor Nederland) gemeld aan de European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) in Lissabon.

Doel van het onderzoek

Inzicht verkrijgen in de prevalentie van (recente) hiv infecties, hepatitis B (HBV), hepatitis C infecties (HCV), en (gerelateerd) risicogedrag bij gedetineerden in PI de Geerhorst in Sittard, Zuid-Limburg.

Onderzoeksopzet

Dit onderzoek is een vrijwillig cross-sectionale sero-prevalentie studie. Iemand van het onderzoeksteam brengt de gedetineerden van afdeling A t/m E op de hoogte van het onderzoek door middel van de informatiebrief, een week voordat ze benaderd worden voor deelname aan het onderzoek. Tevens worden de gedetineerden voorgelicht over de kenmerken, gevolgen en behandelingsmogelijkheden van hiv, hepatitis B en hepatitis C. Deelname aan de studie bestaat uit een interview waarbij een vragenlijst wordt afgenomen over algemene kenmerken, seksueel gedrag, detentiegedrag, infectieziekten en druggerelateerd gedrag. Dit interview wordt afgenomen door een onderzoeker van het RIVM en zal ongeveer 20 minuten in beslag nemen. Daarnaast zal er door een verpleegkundige een bloedmonster worden afgenomen wat getest wordt op hiv, hepatitis B en hepatitis C in het laboratorium van het Erasmus MC. Voorafgaand aan deelname zal de deelnemer een toestemmingsformulier

ondertekenen. Op dit formulier zal ook gevraagd worden of de deelnemer de testuitslagen wenst te ontvangen. Iedere deelnemer ontvangt na deelname een telefoonkaart ter waarde van € 10,- als tegemoetkoming.

Materialen onderzoek:

1) Vragenlijstonderzoek

De vragenlijst bestaat uit ongeveer 70 vragen. Een onderzoeker van het RIVM neemt de vragenlijst af middels een interview. Dit zal ongeveer 20 minuten duren en kan in verschillende talen worden uitgevoerd. De vragenlijst is gecodeerd met behulp van een uniek studienummer. Louter een onafhankelijk medewerker van de GGD beheert de koppelingslijst tussen de naam en het studienummer.

De vragen van de vragenlijst zijn grotendeels gebaseerd op de vragenlijsten die gebruikt zijn in eerdere hiv surveys bij druggebruikers in verschillende steden in Nederland (1994-2003), en zodoende gevalideerd. De onderwerpen van de vragen uit deze lijst zijn opgesteld door UNAIDS/WHO voor *second generation behavioural surveillances*. Dit houdt in dat de onderwerpen gebruikt kunnen worden bij gedragssurveillance onder hoogrisicogroepen voor hiv. Verder is de vragenlijst afgestemd met het Trimbosinstituut en zijn de vragen vergeleken in Europees verband met andere Europese landen die gedragssurveys uitvoeren bij hoogrisicogroepen (bijeenkomst van de EMCDDA). Tenslotte zal de vragenlijst uitgetest worden (als pilotstudy) bij vijf personen alvorens de definitieve versie gebruikt gaat worden.

2) Bloedmonster

Een verpleegkundige zal een veneus bloedmonster afnemen. Indien dit niet mogelijk is, of de deelnemer dit niet wil, zal met behulp van een vingerprikje bloed worden afgenomen. Diagnostiek wordt uitgevoerd door het laboratorium van het Erasmus MC voor het verkrijgen van de prevalentie cijfers.

Ook de afname van bloed vindt plaats op studienummer. Indien de deelnemer heeft aangegeven de uitslag van de testen wenst te verkrijgen, kan de uitslag van de test door de onafhankelijke medewerker van de GGD worden gekoppeld aan de deelnemer. In dat geval neemt de onderzoeker van de GGD contact op met de medische dienst om deze op de hoogte te brengen van de infectieziektenstatus. De medische dienst geeft uiteindelijk de uitslag aan de gedetineerden. Bij een positieve uitslag wordt in overeenstemming met de gedetineerde een behandelingstraject in gang gezet.

Inschatting van belasting en risico

Aantal bloedafnames: 1

Aantal interviews: 1

Aantal bezoeken bij de medische dienst van PI de Geerhorst voor ontvangen van de testuitslag (indien gewenst): 1

Dit zijn de minimale vereiste bezoeken om het onderzoek op een zo goed en adequaat mogelijke wijze uit te voeren. Aangezien het onderzoek gecodeerd is en

de deelnemer verschillende wensen kan aangeven waaronder de wijze van bloedafname, het ontvangen van de testuitslag en het wel of niet bewaren van het bloed in het laboratorium, zijn wij van mening dat in het licht van de belasting het uitvoeren van het onderzoek gerechtvaardigd is.

Contactpersonen

Publiek

RIVM

Postbus1, Antonie van Leeuwenhoeklaan 9
3720 BA Bilthoven
Nederland

Wetenschappelijk

RIVM

Postbus1, Antonie van Leeuwenhoeklaan 9
3720 BA Bilthoven
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- persoon moet verblijven op één van de afdelingen A t/m E

- Persoon moet ouder zijn dan 18 jaar
- Persoon dient het toestemmingsformulier te hebben getekend

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Personen zonder toestemmingsformulier
- Personen jonger dan 18 jaar oud

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Anders

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 15-01-2010

Aantal proefpersonen: 119

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 23-10-2009

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL28772.078.09